MOVING FORWARD TOGETHER

INTERNATIONAL RENAISSANCE FOUNDATION

ATLAS NETWORK

INSTITUTE FOR ECONOMIC RESEARCH AND POLICY CONSULTING

Моніторинг сприяння торгівлі в Україні

Період моніторингу:
листопад - грудень 2022 року

Випуск № 76
Січень 2023

Шановні читачі!

Перед Вами черговий випуск Інформаційного бюлетеня «Моніторинг сприяння торгівлі в Україні», продукт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, який публікується за підтримки Європейського союзу, МФ "Відродження" та ATLAS Network у рамках проекту "Підтримка громадської ініціативи "За чесну та прозору митницю". Ми прагнемо надати Вам найсвіжішу та найбільш актуальну інформацію стосовно стану реалізації митної реформи та впровадження заходів сприяння міжнародній торгівлі в Україні. Тому для нас дуже важлива Ваша думка, відгуки та побажання щодо комунікаційних зв'язків та методів надання інформації на адресу: customs@ier.kyiv.ua

Зміст

Нормативно-правові акти, що набрали чинності..... 4

Звільнено від сплати митних платежів імпорт продукції, необхідної для відновлення енергетичної інфраструктури України..... 4

Уряд фактично заборонив експорт паливної деревини 5

Уряд звільнив окремі товари від сплати ПДВ та ввізного мита 6

Уряд затвердив оновлений перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2023 рік 6

Проєкти нормативно-правових актів..... 7

Планується розірвати міжурядову угоду про порядок перетину українсько-російського кордону мешканцями прикордонних регіонів..... 7

Пропонується посилити контроль за митною вартістю товарів, що експортуються з України..... 7

Новини..... 9

Європарламент ухвалив угоди ЄС з Україною та Молдовою щодо спрощення транскордонного перевезення вантажів..... 9

У Гостомелі відновив роботу митний склад..... 9

З 1 січня 2023 року набрав чинності новий Митний тариф України..... 10

Звільнено від сплати митних платежів імпорт продукції, необхідної для відновлення енергетичної інфраструктури України

Закон України від 13 грудня 2022 року № 2837 «Про внесення зміни до розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо сприяння відновленню енергетичної інфраструктури України»

Після збройних атак військових рф, у результаті яких були уражені об’єкти енергетичної інфраструктури України, утворився дефіцит електроенергії, викликаний пошкодженням відповідного обладнання. З метою мінімізації та подолання негативних наслідків дефіциту електроенергії парламент ухвалив зміни до прикінцевих та перехідних положень Митного кодексу України, якими тимчасово, на період дії воєнного стану в Україні, але не більше ніж до 1 травня 2023 року, звільнено від оподаткування ввізним митом товари, у т. ч. електрогенераторні установки, трансформатори, іншу продукцію, яка може використовуватися для відновлення пошкоджених енергетичних об’єктів. Відповідні товари можуть ввозитися на митну територію України для вільного обігу серед підприємств або громадян, а також переміщуватися (пересилатися) на митну територію України в міжнародних поштових та експрес-відправленнях.

До переліку товарів, на ввезення яких розповсюджується звільнення від ввізного мита, включили не тільки електрогенераторні установки, а й матеріали та продукцію, які необхідні для ремонту та відновлення роботи електропідстанцій, трансформаторів, мереж передачі струму тощо.

Зазначені заходи мають сприяти не тільки якнайшвидшому відновленню об’єктів енергетичної інфраструктури, але й водночас сприяти населенню та соціальним об’єктам у подоланні негативних наслідків відімкнення електроенергії.

Крім того, установлено, що звільняються від оподаткування ввізним митом товари (крім товарів, що класифікуються за товарними позиціями 2203 - 2208, 2401 - 2403 та кодами 2103 90 30 00, 2106 90, 3824 99 96 20 згідно з УКТЗЕД, які ввозяться на митну територію України громадськими об’єднаннями та/або благодійними організаціями для подальшої їх безоплатної передачі утвореним відповідно до законів України військовим формуванням, їхнім з'єднанням, військовим частинам та підрозділам.

Товари, які були звільнені від оподаткування ввізним митом під час ввезення на митну територію України, мають бути передані отримувачам, зазначеним вище, не пізніше 45-ти календарних днів із дня завершення митного оформлення таких товарів, а якщо до таких товарів після завершення їх митного оформлення здійснювалося на території України підтверджене документально технічне обслуговування та/або ремонт, то не пізніше 90 календарних днів із дня завершення їх митного оформлення.

Пропуск через митний кордон, митний контроль та оформлення таких товарів здійснюються в першочерговому порядку, а плата за виконання митних формальностей щодо таких товарів поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для них, не справляється.

Джерело: http://surl.li/ehrps

Уряд фактично заборонив експорт паливної деревини

Постанова Кабінету Міністрів України № 1339 від 25 листопада 2022 року «Про внесення зміни до додатку 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1424»

Уряд України вкотре вніс зміни до переліку товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2022 рік.

З огляду на складну ситуацію в енергетиці, уряд цими змінами фактично заборонив експорт з України паливної деревини у вигляді колод, полін, сучків, хмизу, гілок або в аналогічних формах; тріски або стружок деревних, які класифікуються з такими кодами згідно з УКТ ЗЕД: 4401 11 00 00, 4401 12 00 00, 4401 21 00 00, 4401 22 00 00.

Заборону на експорт запроваджено шляхом встановлення нульових квот на експорт цієї продукції.

Зазначений крок уряду, хоча й із запізненням, має допомогти домогосподарствам у проходженні зимового періоду.

Джерело: https://cutt.ly/Y2bTci7

Уряд звільнив окремі товари від сплати ПДВ та ввізного мита

Постанова Кабінету Міністрів України від 09 листопада 2022 р. №1260 «Про внесення змін до переліку товарів (у тому числі лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання), необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, операції із ввезення яких на митну територію України та/або операції з постачання яких на митній території України звільняються від оподаткування податком на додану вартість та які звільняються від сплати ввізного мита»

Уряд розширив перелік товарів, операції із ввезення яких на митну територію України та/або операції із постачання яких на митній території України звільняються від сплати ПДВ та ввізного мита. Пільги стосуються ввезення незалежних джерел енергії і були ухвалені до подібного рішення парламенту від 13 грудня 2022 року.

При цьому для застосування відповідних пільг було використано механізм, застосований урядом ще під час пандемії COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Цей механізм був неідеальним, оскільки викликав різні тлумачення митними органами і сприяв зловживанням при ввезенні відповідних товарів до України.

У постанові йдеться про таку продукцію:

- електрогенераторні установки;
- трансформатори (крім товарів цивільної авіації);
- акумулятори літій-іонні, електричні, включаючи сепаратори для них, прямокутної (у тому числі квадратної) або будь-якої іншої форми;

- електричну апаратуру для комутації або захисту електричних кіл чи для приєднання до електричних кіл або в електричних колах (наприклад, вимикачі, перемикачі, роз'єднувачі, запобіжники плавкі, блискавковідводи, обмежувачі напруги, пристрої для гасіння стрибків напруги, штепсельні вилки і розетки та інші з'єднувачі, коробки з'єднання), для напруги понад 1 000 В;
- пульти, панелі, розподільні щити;
- ізолятори;
- обладнання та пристрої для фільтрування або очищення води.

Відповідні роз'яснення – за посиланням. https://bit.ly/3UPd76S .

Джерело: http://surl.li/ehrte

Уряд затвердив оновлений перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2023 рік

Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2022 року № 1466 «Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2023 рік»

Уряд традиційно затвердив оновлений перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2023 рік.

Зокрема, нульові квоти затверджені на експорт солі, кам'яного та коксівного вугілля, мазуту, паливної деревини, українського природного газу, золота та срібла, а також відходів або брухту дорогоцінних металів.

Також затверджено перелік товарів, експорт яких підлягає ліцензуванню. У цей перелік включено: живу велику рогату худобу, її м'ясо, м'ясо та яйця курей, жито, овес, гречку, просо, цукор, міндобрива,

Крім того, постановою затверджено перелік озоноруйнівних речовин та обладнання, яке містить такі речовини, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, а також перелік товарів, імпортованих із Республіки Північна Македонія, що підлягає ліцензуванню в рамках тарифної квоти.

Джерело: http://surl.li/ekdau

Планується розірвати міжурядову угоду про порядок перетину українсько-російського кордону мешканцями прикордонних регіонів

Проєкт Закону України реєстр. номер 0181 від 5 грудня 2022 року «Про припинення дії Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про порядок перетинання українсько-російського державного кордону жителями прикордонних регіонів України та Російської Федерації»

Ініціатор: Кабінет Міністрів України

Дата реєстрації: 5 грудня 2022 року

Проєкт Закону розроблено з метою припинення дії Угоди між урядами України та рф про порядок перетинання українсько-російського державного кордону жителями прикордонних регіонів України та Російської Федерації від 18 жовтня 2011 року.

Припинення дії згаданої угоди сприятиме посиленню державного контролю в'їзду та перебування в Україні громадян рф в умовах війни та загроз національній безпеці України. Денансація угоди посилить прикордонний контроль і скасує пільговий режим перетину кордону для мешканців прикордонних регіонів росії та України.

Джерело: https://cutt.ly/Q2bTLh9

Пропонується посилити контроль за митною вартістю товарів, що експортуються з України

Проєкт Закону України реєстр номер 8274 від 9 грудня 2022 року «Про внесення змін до Розділу XXI "Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо встановлення тимчасових особливостей визначення митної вартості товарів, що вивозяться за межі митної території України»

Ініціатор: народні депутати України

Дата реєстрації: 9 грудня 2022 року

На думку ініціаторів законопроєкту, є необхідність обмеження у встановленні експортних цін на товари, що експортуються з України та на які розповсюджується дія так званих експортних мит, які нараховуються за адвалорною ставкою згідно з низкою законів України, розмір якої залежить від задекларованої митної вартості таких товарів при експорті.

Мова йде про такі товари, як-от: жива худоба та шкірсировина, брухт легованих чорних металів, брухт кольорових металів та напівфабрикати з їх використанням і насіння деяких видів олійних культур. При їх експорті до бюджету сплачується експортне мито, ставка якого встановлена відповідним законодавством, є адвалорною, тобто у відсотках від задекларованої вартості відповідної продукції при експорті.

Наразі, законодавство України не дозволяє здійснювати митним органам контроль за правильністю визначення митної вартості товарів, які вивозяться за межі митної території України в митному режимі експорту, що може призводити до заниження бази оподаткування вивізним митом та недонадходження в повному обсязі сум експортного мита до державного бюджету України.

Таким чином, запропоновані зміни мають дозволити зробити ефективнішим контроль митних органів за правильністю визначення митної вартості товарів, які вивозяться за межі митної території України.

Законопроєктом, зокрема, пропонується тимчасово, на період дії воєнного стану, та протягом одного року з дня його припинення чи скасування встановити тимчасові особливості визначення митної вартості товарів, які вивозяться за межі митної території України з поміщенням у митний режим експорту та які є об'єктами торгівлі міжнародних товарних бірж (біржовими товарами), з метою усунення схем мінімізації сплати податків.

Проєктом пропонується встановити, що митною вартістю товарів, які вивозяться за межі митної території України з поміщенням у митний режим експорту та на які законами встановлено вивізне мито, що нараховується за адвалорними ставками, є ціна товару, зазначена в рахунку-фактурі чи рахунку-проформі, **але не нижче за ціну товару, визначену на підставі щомісячного моніторингу цін на міжнародних товарних біржах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України**.

На думку ініціаторів законопроєкту, у разі прийняття запропонованих змін і вдосконалення механізму контролю за експортом товарів з України очікувані додаткові надходження до державного бюджету України від сплати вивізного мита можуть становити 2 - 3 мільярди гривень на рік.

Джерело: http://surl.li/ejsfi

Європарламент ухвалив угоди ЄС з Україною та Молдовою щодо спрощення транскордонного перевезення вантажів

Європейський парламент підтримав угоди ЄС з Україною та Молдовою про спрощення транскордонних перевезень товарів.

Нові угоди викликані російською збройною агресією проти України і є кроком допомоги європейської сторони Україні.

Оскільки повітряний простір України закритий для цивільного руху, а морський експорт обмежений, Україні необхідно знайти альтернативні автомобільні маршрути для експорту своїх запасів зерна, палива, продуктів харчування та інших товарів. Також страждає і Молдова, яка потребує альтернативних транзитних маршрутів через ЄС і допомоги в транзиті українських товарів через свою територію.

Угоди замінять існуючі двосторонні транспортні угоди з країнами ЄС і зможуть полегшити вантажні автомобільні перевезення через надану можливість українським, молдавським і європейським перевізникам перетинати території один одного і працювати між ними без необхідності отримання відповідних дозволів.

Крім того, угода між ЄС і Україною дозволить українським водіям продовжувати використовувати свої існуючі українські водійські права і сертифікати професійної компетентності для водіння в ЄС без необхідності мати міжнародне водійське посвідчення.

Обидві угоди тимчасово діють із 29 червня 2022 року. Після їх затвердження Європарламентом угоди потребуватимуть офіційного затвердження Радою ЄС.

Джерело: http://surl.li/ejlfo

У Гостомелі відновив роботу митний склад

У Гостомелі на території дочірнього підприємства "Кюне та Нагель" відновив роботу відділ митного оформлення митного посту (ВТО-2 тп) "Вишневе". Локація не працювала вісім місяців через руйнування внаслідок ворожих обстрілів.

Український офіс міжнародної логістичної компанії "Кюне та Нагель", де знаходиться митний пост, зберіг штат людей та продовжує працювати в Україні. За кілька тижнів на підприємстві планують завершити розчищення території від завалів, спричинених бойовими діями в Гостомелі.

Комплекс ДП "Кюне та Нагель", на базі якого розташований відділ митного оформлення "Вишневе", опинився в зоні бойових дій, які на початку війни йшли в Гостомелі. На початку березня 2022 року підприємство потрапило під авіаційні удари російських окупантів. З чотирьох будівель більш-менш уціліла одна, решта три були зруйновані. Після відновлювальних робіт на території ДП "Кюне та Нагель" знову функціонує місце прибуття автотранспорту на площі 4,5 тис кв метрів. Відновлено роботу митного складу і збільшено його площу майже вдвічі – із 234-х до 450-ти кв метрів.

Наразі тут розташовано особовий склад підрозділу митного оформлення Київської митниці.

Джерело: http://surl.li/ejsbr

З 1 січня 2023 року набрав чинності новий Митний тариф України

У грудні 2022 року президент підписав ухвалений 19 жовтня 2022 року Закон України № 2697-IX "Про Митний тариф України", який набрав чинності з 1 січня 2023 року.

Митний тариф містить перелік ставок загальнодержавного податку - ввізного мита на товари, що ввозяться на митну територію України і систематизовані згідно з УКТ ЗЕД.

Документ приводить товарну номенклатуру України у відповідність до вимог сучасної сьомої редакції Гармонізованої системи опису та кодування товарів версії 2022 року на виконання міжнародних зобов'язань України.

Також усунуто розбіжності у версіях систем української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності України та країн-торговельних партнерів, що має прискорити та спростити процедури митного оформлення товарів.

Джерело: http://surl.li/ejlgn

“Моніторинг сприяння торгівлі в Україні” є продовженням випусків Щомісячного моніторингу сприяння торгівлі в Україні, який готувався Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій у рамках проекту “Діалог зі сприяння торгівлі”, за фінансової підтримки Європейського Союзу та співфінансування Міжнародного фонду “Відродження”.

Запропонований інформаційний бюлетень є продовженням попереднього і публікується в рамках проєкту **“Підтримка громадської Ініціативи “За чесну та прозору митницю”**, який реалізується за підтримки Європейського союзу, Міжнародного фонду “Відродження” та ATLAS Network і є моніторингом реалізації митної реформи та заходів зі сприяння міжнародній торгівлі.

Публікація складається з трьох частин:

- нормативно-правові акти, що набрали чинності
- проекти нормативно-правових актів
- новини

Ми розуміємо, що малому та середньому бізнесу не вистачає часу на проведення аналізу нового законодавства або можливих нормативних новацій. Також, значна кількість таких актів складна для розуміння пересічної людини. “Моніторинг сприяння торгівлі в Україні” покликаний привернути увагу до цікавих подій, нововведень законодавства України, що стосуються сфери спрощення процедур торгівлі і можуть безпосередньо впливати на суб’єкти зовнішньоекономічної діяльності. Також у цих публікаціях ми будемо робити аналіз проектів нормативних актів із цієї тематики.

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД) - міжнародно визнаний незалежний український аналітичний центр, заснований у 1999 році.

ІЕД займається аналізом проблем економічного розвитку, міжнародної торгівлі та ділового клімату (зокрема в секторі МСП), бере участь у розробці документів політики національного та регіонального рівня.

ІЕД регулярно випускає власний макроекономічний прогноз для України та бере участь у розробці консенсус-прогнозу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Команда соціологів ІЕД проводить регулярні опитування підприємств та експертів із метою оцінки ділового клімату та очікувань українського бізнесу. ІЕД успішно поєднує свою аналітичну діяльність з адвокацією змін та участю в громадському житті України. ІЕД співпрацює з центральними та місцевими органами влади, вітчизняними та закордонними аналітичними центрами, організаціями громадянського суспільства.

Робота ІЕД фінансується за рахунок грантів, благодійних внесків та коштів технічної допомоги.

Застереження

Моніторинг сприяння торгівлі в Україні підготовлений ІЕД і має виключно інформаційний характер. Хоча ми доклали щонайбільших зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-якої частини цієї публікації. У разі використання обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.

Матеріал відображає позицію авторів і не обов’язково збігається з позицією Європейського Союзу, Міжнародного фонду “Відродження”, ATLAS Network та (або) Інституту економічних досліджень та політичних консультацій.